

## Extra tips bij de rol van communicatief facilitator

- Stuur op het proces en blijf zelf neutraal. Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, om tijdens een werksessie tegelijkertijd te sturen op inhoud én proces. Sturen op inhoud doe je dan ook vooral in de voorbereiding van de werksessie: je leest je in op het thema en kiest werkvormen waarmee je je doelen wilt bereiken. Tijdens de werksessie richt je je vooral op het sturen van het proces: je bent alert op verbale en non-verbale signalen uit de groep en pleegt interventies die het groepsproces positief beïnvloeden.
- Doorbreek (groeps)patronen door de juiste werkvormen te kiezen. Een goede voorbereiding is ook hier het halve werk. Neem bijvoorbeeld een dominante deelnemer, wiens dominantie vooraf bij jou bekend is. Door in je procesontwerp te kiezen voor een werkvorm waarbij elke deelnemer 2 minuten spreektijd krijgt, krijgt de dominante deelnemer in het groepsproces minder kans: daardoor hoef je als facilitator niet in te grijpen in het groepsproces en komt wél iedere deelnemer aan het woord. Of neem een team waarbij leden de neiging hebben elkaar na te praten: een individuele opdracht voorkomt dan dat individuele meningen en inzichten verloren gaan.
- Denk na over de opbouw van de werksessie. In principe kent elke werksessie drie fases. Bij de opstartfase wordt rustig begonnen: je biedt ruimte voor kennismaken en oriëntatie op het thema. Het inhoudelijke doel van de werksessie vindt tijdens de verdiepingsfase plaats als kennis, ervaringen en ideeën worden uitgewisseld. De afrondingsfase wordt vanwege tijdsgebrek nogal eens over geslagen. Ten onrechte, want juist in deze slotfase komen de lijntjes bij elkaar en ontstaan veel inzichten. Maak met deelnemers aan het einde van de werksessie ook afspraken over vervolgactiviteiten. Zorg dus voor een goede tijdsplanning waarin voor elke fase ruim voldoende tijd en aandacht is.
- Zorg voor voldoende afwisseling. Een goed ontworpen werksessie houdt rekening met de verschillende leerstijlen van de deelnemers. Elke leervoorkeur brengt namelijk een voorkeur voor bepaalde werkvormen met zich mee. Meer hierover in subparagraaf 6.6.1. (website: model van Kolb, filmfragment adviesbureau Atim, <https://www.youtube.com/watch?v=JQIMNHK0gMO> of filmfragment Erik van der Spek met meer uitleg, <https://www.youtube.com/watch?v=Hp4CohKMC-E>)